

Rushåndhevingsutvalget

Vår saksbehandler

Vår ref.
2023/24868
oppgis ved alle henvendelser

Deres ref.

Dato
11. des. 2023

Innspill fra Trondheim kommune på Rushåndhevingsutvalgets mandat

Det vises til Rushåndhevingsutvalgets invitasjon til å komme med innspill til mandatet for å utrede strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmål knyttet til regjeringens forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet.

Trondheim kommune setter pris på muligheten for å komme med innspill innen utvidet frist 15.12.23. Trondheim kommune avgir administrativt innspill, da fristen var for kort til å behandle innspillet politisk.

Innspill til utvalgets sammensetning

Trondheim kommune stiller spørsmål ved utvalgets sammensetning. Utvalget består kun av jurister. Mandatet inneholder punkter som omhandler rusfaglige forhold, eksempelvis anvendelse av begrepet rusavhengighet. Rusavhengighet defineres som en sykdom ut ifra gitte diagnosekriterier. Trondheim kommune mener at utvalget burde hatt representasjon fra fagmiljø innen rus- og avhengighetsmedisin ved diskusjon av disse punktene. Utvalget burde også hatt representasjon fra bruker- og pårørendeorganisasjoner for å sikre en bredere kunnskapsbasert tilnærming til vurderingene som blir lagt til grunn for forslagene.

Generelle betraktninger

Overordnet rettes mandatet mot strafferettslige og straffeprosessuelle sider ved forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet, og punktene i mandatet berører derfor i liten grad tjenester og tiltak i det kommunale rusfeltet direkte. Mandatet inneholder likevel punkter som ansees som problematisk å bare svare ut fra et strafferettslig/straffeprosessuelt perspektiv.

Dette gjelder eksempelvis oppdraget i å foreslå et presist og tydelig rettslig innhold i begrepet rusavhengig, herunder gradering av avhengighet og beviskrav som bør gjelde for om personen skal anses som rusavhengig eller ikke. Rusavhengighet er en kompleks medisinsk diagnose, som også må forstås ut fra et biopsykososialt perspektiv, og hvor diagnosen kun kan settes av lege eller psykolog. Det vil være glidende overganger mellom rusavhengighet og problematisk- eller

skadelig bruk, og dette må sees i sammenheng med andre faktorer. Begrepet *begynnende rusavhengighet* er også vanskelig å vurdere eller definere. Trondheim kommune mener at politiet verken vil ha faglig kompetanse eller rettslig grunnlag til å gjøre slike vurderinger.

Det bør også stilles spørsmål ved formålet med rådgivende enhet for russaker, og hvorvidt dette fungerer som tiltenkt. Dette med bakgrunn i at tiltaket i liten grad benyttes, verken i Trondheim eller i nasjonal sammenheng. Tilbakemeldinger fra fagmiljøet viser til at opplegget slik det er i dag, oppleves å strande på frivillighet, hvor det er lett å si nei uten at det får konsekvenser. Konseptet med å fange opp og snakke med ungdommer som står i risiko for å utvikle rusproblemer, er i utgangspunktet viktig og bra. Denne tjenesten har Trondheim kommune allerede i dag i eksisterende enheter, uten at oppmøte baserer seg på påtaleunntatelse.

Trondheim kommune mener derfor at utvalget bør vurdere å se på om tilbud om russamtaler bør være obligatorisk for ungdom/unge voksne når det avdekkes bruk. Dette uavhengig av mengden de er i besittelse av. Denne anbefalingen baserer seg på innspill fra fagmiljøet, som viser til at mange unge tror at illegale rusmidler er legaliserte, og hvor det å bruke illegale rusmidler åpenlyst heller ikke får konsekvenser. Samtidig er det viktig å påpeke at de statlige midlene til rådgivende samtaler går til viktige forebyggende og oppfølgende tiltak rettet mot målgruppen uavhengig av veien inn i tilbudet, noe som understøtter viktigheten av økt satsing og flere ressurser til forebyggende tiltak.

Med hilsen

Tonje Isabell Sandø
rådgiver

Even Ytterhus
SLT-koordinator

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur